

Verslag van de 59e vergadering van de Klankbordgroep Gebruikers Natuurterreinen Goois Natuurreservaat op dinsdag 3 oktober 2023, aanvang 19.30 uur, locatie: vergaderzaal kantoor GNR

Aanwezig zijn:

- de heer J. de Boer (voorzitter)
- mevrouw C. Kersbergen (waarnemend directeur-rentmeester GNR)
- de heer P. Hulzink (GNR, senior beleidsmedewerker natuur, landschap en recreatie)
- de heer P. Kampen (GNR, teamleider Terreinbeheer)
- de heer C. Dekker (Stichting Behoud Gooise Heide)
- de heer T. Kok (Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, Afdeling Naerdincklant)
- de heer R. Le Febre (IVN Gooi en Omstreken)
- de heer J. Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)
- de heer B. Majoor (toehoorder namens de groep pachters)
- de heer F. Prins (KNNV Afdeling Gooi)
- de heer B. Schaap (Nederlandse Toer Fiets Unie)
- de heer F. Smits (vertegenwoordiger Beheervrijwilligers GNR)
- de heer P. Spoorenberg (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken)
- de heer R. Stoffberg (Fietsersbond, Afdeling Gooise Meren)
- de heer P. van der Zande (Gooise Atletiek Club)
- mevrouw M. Evers (verslag)

Afmeldingen/afwezig:

- mevrouw P. van Genderen (Sticht Gooise Wandelsport Bond)
- mevrouw M. van Unen (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie)
- de heer J. Huijsing (Gooise Atletiek Club) wordt vervangen door de heer P. van der Zande
- de heer J. Koot (K.C. Gooi- en Eemland)
- de heer J. Kwekkeboom (Vereniging van Vrienden van het Gooi)
- de heer B. van Loo (Nederlandse Toer Fiets Unie) wordt vervangen door de heer B. Schaap
- de heer J. Oude Elferink (Vereniging Leefmilieu Het Gooi, de Vechtstreek e.o.)
- de heer R. Rense (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken) wordt vervangen door de heer P. Spoorenberg

1. Opening en afwezigheidsmeldingen

De heer De Boer opent de vergadering en heet allen van harte welkom.
De secretaris neemt de afwezigheidsmeldingen door.

De heer Loggen heeft een verzoek ingediend om na agendapunt 4 een korte pitch te mogen geven met een idee over inrichting van het Spanderswoud. Dit intermezzo is akkoord en wordt bij deze in de agenda ingevoegd.

Agendapunt 5 dat gepland was met een presentatie over stikstof wordt verschoven naar (een) volgend overleg.

2. Evt. mededelingen en vragen/opmerkingen n.a.v. het verslag van de 58e vergadering d.d. 30 mei 2023

Het verslag van 30 mei jl. is inmiddels na een schriftelijke ronde definitief vastgesteld. Er zijn geen wijzigingen op het conceptverslag ontvangen. De aanwezigen danken de secretaris voor het verslag.

Naar aanleiding van het verslag van 30 mei jl. zijn er geen verdere vragen of opmerkingen in het overleg.

3. Mededelingen uit bestuur en organisatie, actualiteiten

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Kersbergen, zij vervangt mevrouw Kos.

Zeer actueel is de uitbraak van blauwtong onder de veestapel. Deze ziekte wordt verspreid door zeer kleine vliegjes (knutten) en er is geen medicijn of vaccinatie tegen. De medewerkers van GNR doen alles wat mogelijk is om het vee te helpen en proberen zo de gevolgen van de infectie zoveel mogelijk te verzachten voor de dieren. Ziek vee wordt binnen gehouden en krijgt speciaal voer en rust. De dieren komen er uit zichzelf bovenop of niet. Met name een aantal schapen kampt met veel symptomen, de geiten tot nu toe niet en een paar runderen hebben een beetje last maar in mindere mate dan de schapen.

Er is besloten om de dieren, dus zowel de schapen als de runderen, dit jaar niet te laten dekken. Dit om problemen te voorkomen die een besmetting tijdens de dracht geeft. Dit betekent wel dat er volgend jaar geen lammetjes en kalfjes zullen zijn.

Er is weer een wolf gesignaleerd, het is bekend dat deze afkomstig is van de Utrechtse Heuvelrug. Er schijnen daar vaker wolven te zijn, en één ervan is in de afgelopen weken in GNR terrein geweest.

Bij twee Schotse hooglanders is de staart afgerukt of afgebeten. Hieruit kan niet onmiddellijk geconcludeerd worden dat dit door een wolf is gedaan. Het is in het verleden ook wel eens voorgekomen dat een rund een (deel van de) staart is verloren door een hond. Er wordt nu onderzoek gedaan op basis van DNA sporen, zover deze goed waren af te nemen. De uitslag wordt nog afgewacht, dit kan enkele weken duren. (Aanvullende notitie: op 24 oktober 2023 is bekend gemaakt dat onderzoek uit heeft gewezen dat in elk geval bij één voorval de DNA sporen van een wolf zijn).

De heer Prins vraagt aandacht voor het toepassen van inheems materiaal bij zaaien en planten, met name in het project Huydecopers. GNR is hier inderdaad alert op in eigen projecten, maar bij een extern project met meerdere partijen is het soms niet inzichtelijk of dit als vereiste in de opdracht is opgenomen. De heer Kampen doet navraag bij lopende projecten. De heer Kampen licht verder toe dat bij Anna's Hoeve achteraf bleek dat in het externe project een aantal laanbomen zijn aangeplant die exoten zijn. Er is alsnog in gesprek gegaan met de samenwerkende partijen met het verzoek om deze te vervangen.

De heer Kampen zegt samenvattend dat GNR op de herkomst van plantmateriaal let, en in gesprek gaat hierover met anderen voor, tijdens en eventueel na afloop van samenwerkingsprojecten of overdracht.

4. Concept Beleidsplan 2024 – 2027

De voorzitter geeft het woord aan de heer Hulzink.

De heer Hulzink neemt aan de hand van een presentatie de genomen stappen en wijzigingen door die gemaakt zijn na de presentatie en bespreking in het vorige overleg. Het beleidsplan 2024-2027 is nu in concept uitgewerkt. Sinds de start van het traject om het beleidsplan op te zetten is veel informatie opgehaald bij veel betrokkenen, en zijn aanbevelingen verwerkt. Elk hoofdstuk heeft nu als vertrekpunt een introductie en daarna volgt de uitwerking.

Mondeling licht de heer Hulzink tal van aspecten en thema's toe. In het beleidsplan komen de speerpunten uit het beheerplan ook terug, en er zijn ideeën en denkrichtingen aan elk onderdeel gekoppeld.

Als top drie van 50 wensen waar op te focussen, kunnen worden genoemd: Balans natuur en recreatie, Betrokkenheid inwoners, Aankoopstrategie.

Op 12 oktober a.s. wordt het concept beleidsplan gepresenteerd aan het bestuur GNR, waarna de reacties uit dit overleg worden verwerkt. Op 14 december 2023 is het stuk geagendeerd om er een bestuursbesluit over te nemen. Na vaststelling wordt het voorgelegd aan de gemeenteraden om zienswijze in te dienen. Afhankelijk van die ronde wordt definitieve vaststelling begin 2024 verwacht.

Op verzoek legt de heer Hulzink uit hoe de financiële stroom verloopt tussen de Stichting GNR en de Stichting Steun. De Stichting Steun beheert de inkomsten uit bijdragen van donateurs. De Stichting Steun bewaakt dat dit geld alleen als extra wordt ingezet voor natuurprojecten, niet voor de exploitatie van de organisatie GNR. Verder keert de Stichting Steun alleen aan GNR uit en niet aan andere (natuur)organisaties. GNR kan gemotiveerde aanvragen doen voor specifieke zaken, projecten of soms voor aankopen. De Stichting Steun beoordeelt de aanvragen en stelt na positieve uitkomst budget beschikbaar (afkomstig dus van de donateurs).

Voorzitter de heer De Boer bedankt de heer Hulzink voor alle toelichting en stelt voor een algemene ronde te doen langs de leden om standpunten en mening te uiten.

De heer Van der Zande (Gooise Atletiek Club)

De heer Van der Zande merkt op dat hij nog lacunes ziet op het gebied van beschermen van kruiden en (zeer) kleine organismen. Ook zou hij een onderwerp als kwetsbaarheid van de natuur voor recreatie nog meer willen zien uitgediept.

De heer Van der Zande wil graag wat meer weten over een zinsnede over wegen die verkocht zouden kunnen worden. Wat moet je hierbij voorstellen, wat voor wegen zijn dat?

De heer Hulzink antwoordt dat dit wegen zijn zonder directe of duidelijke natuurwaarde. Zoals wegen aan de randen van natuurgebieden, bijvoorbeeld met inritten van woningen. Wegen die feitelijk niet tot de natuurgebieden (of onderhoud) van GNR (meer) zouden moeten behoren.

De heer Prins (KNNV Afdeling Gooi)

Complimenten voor het stuk, ervaart het als evenwichtig. Adviseert om waar het woord "aankoop" wordt vermeld, dit te vervangen door het woord "verwerving", dit omdat verwerving breder is, bijvoorbeeld door erven. De heer Prins biedt aan nog wat van dergelijke details in te zenden via de e-mail aan de heer Hulzink. Deze zegt daarvoor alvast dank.

De heer Spoorenberg (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken)
De complimenten voor het stuk, het is goed leesbaar.

De heer Smits (vertegenwoordiger Beheervrijwilligers GNR)
Over het meten van recreatiedruk wordt in het stuk gesteld dat dat in de toekomst meer onderzocht zou moeten worden. Gaat GNR dit zelf doen, wat kun je je hierbij voorstellen? De heer Hulzink zegt dat GNR bijvoorbeeld graag inzichtelijk hebben wil hoeveel recreanten er wanneer en waar in de terreinen zijn. De wens om dit te onderzoeken is inmiddels ingevuld door te starten met de recreatiemonitor. Hopelijk levert dit een antwoord, of in elk geval een beeld van de huidige recreatiedruk. Dat beeld kan dan in de toekomst meegenomen worden met het maken van beleid en in het beheerplan.

De heer Stofberg (Fietsersbond, Afdeling Gooise Meren)
Een uitstekend stuk. Op pagina 17 waar het over parkeerterreinen gaat graag nog aandacht voor het creëren van mogelijkheden om de fiets ergens aan vast te zetten. Bijvoorbeeld beugels/specifieke plekken voor (bak-)fietsparkeren. Dit nodigt ook uit om met de fiets te komen.

De heer Le Febre (IVN Gooi en Omstreken)
Sluit zich bij voorgaande sprekers aan en vindt het een duidelijk plan.

De heer Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)
Heeft persoonlijk meer affiniteit met beheer, hopelijk levert alles wat in het beleid wordt besloten een goede bijdrage/onderbouwing aan het opzetten en richting geven aan beheer.

De heer Schaap (Nederlandse Toer Fiets Unie)
De NTFU is voorstander van gedoseerd recreëren. De NTFU leden organiseren daarom graag in overleg de voorgenomen buitenactiviteiten, zodat de natuur toegankelijk blijft en kleinschalige recreatie mogelijk blijft.

De voorzitter ziet dat GNR voor een grote en geweldige opgave staat en bedankt de heer Hulzink en collega's van harte voor alle uitleg.
Er zijn veel kapstukken te ontdekken in het beleidsplan, die hiermee verder concreet kunnen worden uitgewerkt.

Mevrouw Kersbergen dankt iedereen voor de genomen moeite en het delen van gedachten en ideeën vanuit gebruikersoogpunt. Het vastgestelde beleidsplan zal leiden tot concrete voorstellen, waar ook de klankbordgroep zoals gebruikelijk van op de hoogte zal worden gesteld in volgende overleggen.

5. INTERMEZZO

De heer Loggen krijgt de tijd voor een Intermezzo waarin hij een pitch houdt over zijn idee om meer balans te brengen in het recreatief gebruik van het Spanderswoud.

De heer Loggen heeft een kaart van het padenpatroon uit 1980 vergeleken met 1991 en nu. Destijds was er een minder fijnmazige padenstructuur, met name in de kernzone van Spanderswoud. Om te weten hoeveel verstoring paden geven, kun je een mal over de padenstructuur leggen, met invloed van beweging, geluid, geur etc. op bijvoorbeeld 10 meter vanaf het pad, of bijvoorbeeld 50 meter. Dan zie je hoever de invloed van de mens op het pad het bos in reikt. Voor het Spanderswoud zie je aan de padenstructuur dat er in feite geen

rustige plek meer in het bos over is, een enkele uitzondering daargelaten. Er is onderzoek gedaan naar hoe hiermee wordt omgegaan in andere gebieden. De heer Loggen meldt dat natuurwaarden niet tot volle wasdom (kunnen) komen, zoals het Spanderswoud nu in gebruik is.

De heer Loggen stelt voor om duidelijke zonering aan te brengen. Eén van de maatregelen kan bijvoorbeeld zijn de parkeerplaats aan de Oude Meentweg op te heffen. Een ander kan zijn om een stringenter hondenbeleid / zone in te voeren.

De heer Kampen reageert op de pitch dat dit advies aansluit bij de lijn die GNR wil inzetten. Het beleidsplan is op hoofdlijnen en gaat handen en voeten geven aan beheer. Hieronder valt - onder veel meer - het nadenken over zonering, hoe natuurwaarden te beschermen, sluippaden dicht te zetten zodat de padenstructuur helder wordt en kansen biedt, en bijvoorbeeld een honden aanlijnregeling. Al deze ideeën moeten uiteraard nadat het beleidsplan is vastgesteld per gebied verder worden uitgewerkt. Ook voor het Spanderswoud. Eerder genoemde onderzoek over de recreatiedruk kan daarbij een nul meting zijn voor dit moment. Hierbij moeten we in gedachten houden dat ook de mening over wat natuur is meebeweegt met wat er is, en wat er zou zijn geweest als een gebied op een andere manier was beheerd of gebruikt, belast, in het verleden.

6. Stand van zaken projecten:

a. Recreatiemonitor

De heer Hulzink deelt mede dat er een dashboard is ingericht waar nu op proef ervaring mee wordt opgedaan. Hierbij worden telefoonsignalen gebruikt als mensen toestemming hebben gegeven om hun locatiegegevens te delen met apps. Een en ander is geheel anoniem, er worden geen persoonsgegevens meegegeven of opgeslagen.

Als GNR hiermee meer ervaring heeft opgedaan, het is immers pas kort geleden in gang gezet, krijgt de klankbordgroep een keer een presentatie hierover. Waarschijnlijk in het overleg van oktober 2024. Het dashboard is bedoeld als gereedschap om een totaalbeeld te krijgen en wat dat betekent voor een aantal zaken in het beleid en beheer. Het is overigens erg moeilijk om in de data te zien wie er vergezeld wordt door een hond. Dus niet alle gegevens die je zou willen zijn op deze manier eruit te halen.

b. Voorgestelde maatregelen GNR n.a.v. evaluatie fietsbeleid

De heer Kampen vertelt dat uit de evaluatie bleek dat er betere communicatie nodig is over het fietsbeleid. Het beleid is momenteel dat men mag wandelen en fietsen op paden en wegen. Dit komt ook op de nieuwe borden te staan. Het bebodingsplan zit in de eindfase van goedkeuring, en kan dan hopelijk worden uitgerold. GNR heeft geen mountainbike paden. Op de fietspaden mag gewandeld worden.

En op de wandelpaden mag ook gefietst worden. GNR wil wel sluippaden tegengaan. Dit zijn paden die niet zo bedoeld zijn, maar door slijtage van gebruikers ontstaan. Vaak zijn dit parallelle paden, waarvan er dan één of meer dichtgezet worden voor gebruikers.

In het fietsbeleidonderzoek kwam ook naar voren dat loslopende honden overlast geven. Hier kan een aanlijngedod bij gaan helpen.

Beter communiceren, overlast van honden beperken, sluippaden dichtzetten. Dit zijn de drie dingen die als eerste zullen worden ingezet. Dit wordt besproken in de bestuursvergadering op 12 oktober a.s..

Voorzitter: graag krijgt de klankbordgroep inzage in het bestuursvoorstel nadat het in bestuur is geweest. Dit wordt dan het stappenplan hoe GNR omgaat met de evaluatie. Daarna zal het in de uitvoering worden gebracht.

7. Beantwoording eventuele vragen naar aanleiding van de mededelingen

- a. Beleid en communicatie**
- b. Beheer**
- c. Projecten**

Maaibeheer Laarder Wasmeer

De heer Loggen vraagt waarom gekozen is voor klepelen.

De heer Kampen licht toe dat knippen snoeien is, en dat de berken daarna vrij snel weer uitlopen. Er is daarom ervoor gekozen om midden in het groeiseizoen de berkenopslag te klepelen, dat put de opslag beter uit, vooral als het droog en warm weer is. Groeit minder snel terug, en is dus meer effectief.

De heer Prins merkt na deze uitleg op dat het materiaal zo niet kan worden afgevoerd, waardoor de bodem niet verarmd, wat wel gewenst is.

De heer Loggen adviseert om het maaien in september uit te voeren, zijn ervaring is dat dit bij opslag van els goede resultaten geeft.

De heer Kampen zegt dat in de plaatselijke situatie werken met de vingerbalk niet goed mogelijk is. Wel een goede optie is om beide methodes afwisselend toe te passen (ene keer maaien + afvoeren, en andere keer klepelen).

8. Mededelingen uit de deelnemende organisaties en rondvraag

De heer Majoor (namens de groep pachters)

Graag attentie voor de Museumlaan daar ligt nog een oude asfaltweg en oude parkeerplaats. Deze is 's avonds en 's nachts toch nog wel eens in gebruik, en ziet er ook wel busjes met honden. De heer Kampen laat weten dat deze weg en parkeerplaats op de nominatie staan om af te sluiten en voor bezoekers een kleinere parkeerplaats bij de ingang van De Trappenberg te maken.

Verder wil de heer Majoor de wildgroei aan paadjes in akkerranden onder de aandacht brengen. Door dit soort paadjes worden akkerranden almaar kleiner en dat is nadelig voor het behouden van subsidie. Na het opmeten van wat er resteert aan akkerrand, is het risico dat subsidie wordt beëindigd, omdat subsidie afhangt van de afmetingen. Dit vormt echt een uitdaging. De heer Kampen verzoekt allen om als er specifieke plek gezien wordt waar onbedoelde paadjes ontstaan in de akkerrand, dit te melden. GNR kan dan meedenken hoe dit op te lossen of boswachters meer handhavend laten optreden ter plaatse.

De heer Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)

De volgende werkdag is in het Spanderswoud. Op 14 oktober gaat men bomen lieren om inlandse eiken vrij te stellen.

De heer Le Febre (IVN Gooi en Omstreken).

Er is een nieuwe gidsopleiding gestart, met maar liefst 35 deelnemers. Er staan zelfs nog mensen op de wachtlijst, voor het geval er nog een plekje vrijkomt.

Verder merkt de heer Le Febre op dat de behandelduur op dit moment wat lang is als er een vergunning wordt gevraagd, bijvoorbeeld onlangs voor de Nacht van de Nacht.

De heer Kampen zegt dat GNR zich hiervan bewust is, het punt zit niet bij het verlenen, maar bij het door het systeem verzenden aan de aanvrager. Er zijn (tijdelijk) aanvragen opgehoopt, doordat een nieuw systeem in gebruik moest worden genomen. De verwachting is dat dit proces verbeterd.

Het is de heer Le Febre opgevallen dat er veel brem tussen de heide staat. De heer Hulzink legt hierop uit dat brem lang bloeit en één van de laatste nectardragende planten is in het jaar. Brem heeft een levensduur van ongeveer 9 jaar en verdwijnt dan weer. Er hoeft niet actief iets aan te worden gedaan, het is enkel geduld hebben.

De heer Kampen voegt hieraan toe dat mocht er ergens dichtgroei zijn, dat GNR dan mogelijk besluit om er op dat moment plaatselijk iets aan te doen.

De heer Dekker (Stichting Behoud Gooise Heide)

Stichting Behoud Gooise Heide is naar de rechter gestapt, en gaat in beroep tegen de bouwvergunning die de gemeente GooiseMeren verleend heeft voor de bouw aan de Driftweg te Huizen.

De heer Spoorenberg (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken)

Deelt mede dat hij zijn rol als voorzitter van de VWG overdraagt aan de heer A. Groenewald. De heer Spoorenberg blijft wel actief in het bestuur van de VWG.

Verder is te melden dat in november a.s. de resultaten worden gepresenteerd van het broedvogelonderzoek 2023.

De heer Prins (KNNV Afdeling Gooi)

De KNNV organiseert samen met de VWG en IVN in 2024 weer een 1000- soorten dag, en wel op 24/25 mei. Het programma is in voorontwerp en wordt nog verder uitgewerkt.

9. Vergaderdata 2024

De voorgestelde vergaderdata worden akkoord bevonden door de aanwezigen.

- dinsdag 6 februari 2024 (locatie: Infoschuur)
- dinsdag 25 juni 2024, voorafgegaan door excursie (locatie: Infoschuur of nader te bepalen)
- dinsdag 1 oktober 2024 (locatie: vergaderzaal kantoor GNR)

10. Sluiting

De heer De Boer bedankt iedereen van harte voor alle bijdragen aan dit overleg en sluit het daarmee af.